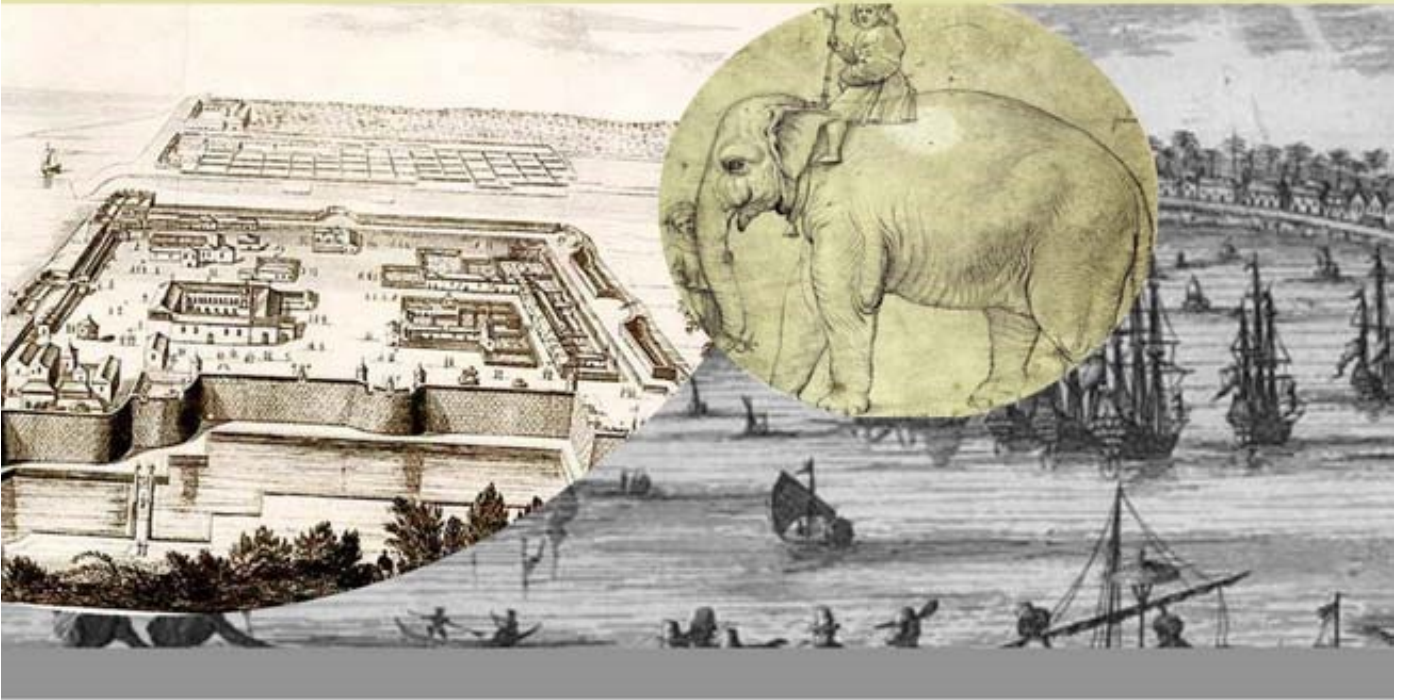

03

ශ්‍රී ලංකාවේ මුහුදුබඩ ප්‍රදේශවල ලන්දේසි බලය පැතිරවීම

හැඳින්වීම

පෘතුගීසීන් පලවාහැරීම සඳහා කන්ද උඩරට රජුන් ලන්දේසීන්ගේ සහාය පතූ ආකාරයත්, මුහුදුබඩ ප්‍රදේශවල ලන්දේසි බලය ව්‍යාප්ත වූ ආකාරයත්, ඔවුන්ගේ පැමිණීම නිසා ලාංකික සමාජයට විවිධ බලපෑම් එල්ල වූ ආකාරයත් මෙම පාඩමෙන් ඔබට ඉගෙන ගත හැකි ය.

3.1 ලන්දේසීන් ලංකාවට පැමිණීම

3.1.1 ලන්දේසීන් පෙරදිගට පැමිණීමේ පසුබිම

- ❖ පෘතුගීසීන් පෙරදිගට පැමිණ කුළුබඩු වෙළෙඳාමෙන් ලබා ගත් අධික ලාභය, ලන්දේසීන් පෙරදිගට පැමිණීමට පෙළඹ වූ මූලික කරුණක් විය.
- ❖ පෘතුගීසී හමුදාවේ සේවය කළ ලින් ෂෝටින් නමැති ලන්දේසි ජාතිකයා 1595 - 1596 අතර කාලයේ දී පෙරදිගට පැමිණිය හැකි ගමන් මාර්ග දැක්වෙන සිතියමක් හා පෙරදිග රටවල් පිළිබඳ විස්තර ඇතුළත් පොත් දෙකක් ප්‍රකාශයට පත් කිරීම.
- ❖ පෙරදිග රටවල් තුළ වෙළෙඳ ගබඩා පිහිටුවීම, බලකොටු ඉදිකිරීම, හමුදා පාලනය, රටවල් සමඟ ගිවිසුම් ඇතිකර ගැනීම වැනි බලතල ලන්දේසි ආණ්ඩුව ලන්දේසි පෙරදිග ඉන්දියා වෙළෙඳ සමාගමට පවරාදීම.
- ❖ ඇම්ස්ටර්ඩැම් ජ්‍යෝතිරාගාරය වැනි ප්‍රසිද්ධ වෙළෙඳ වරායන් හා නගර ඕලන්දයේ පිහිටා තිබීම නිසා වෙළෙඳ කටයුතු සාර්ථක කර ගැනීම එම සමාගමට වාසි සහගත වීම.
- ❖ ක්‍රිස්තියානි රෙපරමාදු ආගම පෙරදිග ප්‍රචාරය කිරීමට ලන්දේසීන්ට තිබූ අවශ්‍යතාව.

1602 දී ලන්දේසීහු ඔවුන්ගේ පෙරදිග වෙළෙඳ මධ්‍යස්ථානය වශයෙන් වර්තමාන ඉන්දුනීසියාවට අයත් ජාවා දූපතේ බතාවියාව තෝරාගත්හ. මුලින් ම නැගෙනහිර දූපත් ප්‍රදේශ තුළ තම බලය ව්‍යාප්ත කර ගත් ඔවුහු පසුව පෘතුගීසී බල ප්‍රදේශවලට අවධානය යොමු කළෝය.

රූපය 3.1 ලන්දේසී
වෙළෙඳුන් පෙරදිගට පැමිණ
භාණ්ඩ ලබා ගැනීම

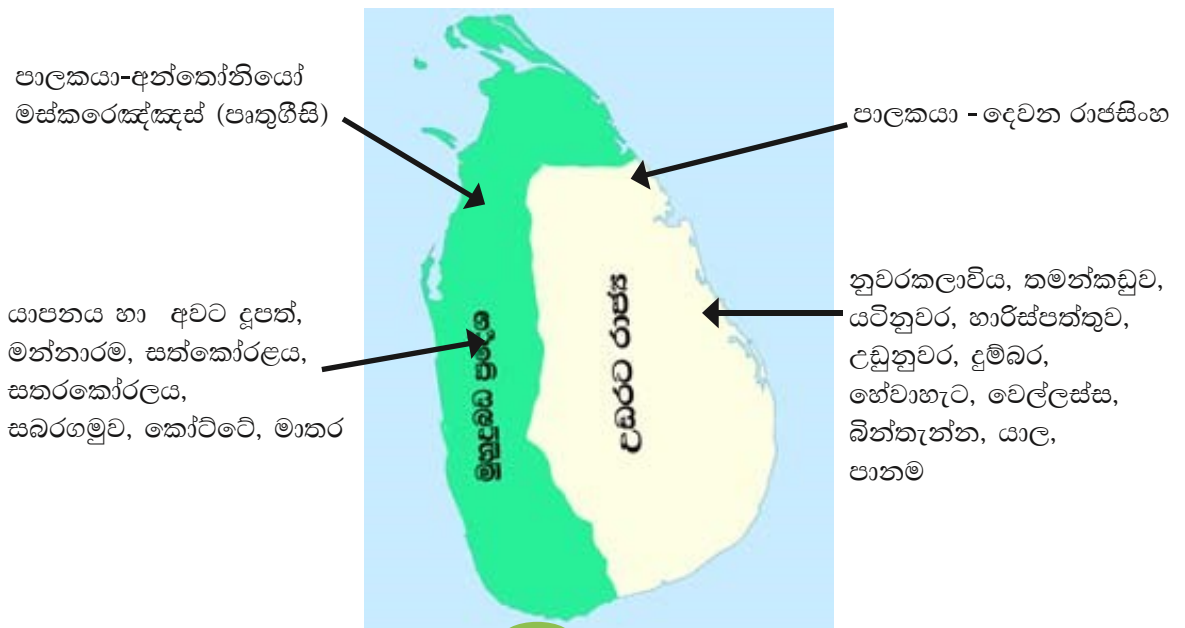
3.1.2 ලන්දේසීන් ලංකාවට පැමිණීමේ පසුබිම

- ❖ ඔවුන්ගේ ප්‍රධාන අරමුණ වූයේ කුළුබඩු ලබා ගැනීමයි. විශේෂයෙන් කුරුඳුවලට පෙර අපර දෙදිග වෙළෙඳපොලෙහි අධික ඉල්ලුමක් තිබූ නිසා කුරුඳු වැවෙන ප්‍රදේශ තමන් සතු කර ගැනීම ඔවුන්ගේ අපේක්ෂාව විය.
- ❖ පෙරදිග රටවල වෙළෙඳ හා නාවික බලය තහවුරු කර ගැනීමට උපකාරී වන ක්‍රිකුණාමලය, කොළඹ, ගාල්ල වැනි වරායන් හා මීගමුව, කල්පිටිය, මාතර, මඩකලපුව වැනි නැවතොටු ලංකාවේ පිහිටා තිබීම.
- ❖ පෘතුගීසීන් මෙරටින් තෙරපා දැමීම සඳහා ආධාර කරන ලෙස දෙවන රාජසිංහ රජු ලන්දේසීන්ගෙන් ඉල්ලා සිටීම.

3.2 ලන්දේසීන් පැමිණෙන විට ලංකාවේ දේශපාලන පසුබිම

ඒ සමය වන විට ලංකාව ප්‍රධාන දේශපාලන ඒකක දෙකකට බෙදී පැවතුණි. එනම් පෘතුගීසි පාලනය යටතේ පැවති මුහුදු බඩ ප්‍රදේශ හා උඩරට රජු යටතේ පැවති උඩරට ප්‍රදේශයන් ය.

1638 වන විට ලංකාවේ පැවති දේශපාලන ඒකක

3.3 කන්ද උඩරට රජුන් පෘතුගීසීන් පළවා හැරීමට ලන්දේසීන්ගේ සහාය පැතු ආකාරය හා මුහුදුබඩ ප්‍රදේශවල ලන්දේසී බලය තහවුරු වීම

පළමුවන විමලධර්මසූරිය රජුගේ ඉල්ලීම පරිදි 1602 ජූලි මාසයේ දී ලන්දේසී දූතයෙකු වූ ජෝර්ජ් වෑන් ස්පිල්බර්ජන් ලංකාවට පැමිණ රජු බැහැරැක්කේය. එහිදී ඕලන්ද රජුගේ සන්දේශය පිළිගැන්වීය. තමන්ට ලංකාවේ වෙළෙඳාම් කිරීමට ඉඩ දෙන්නේ නම් පෘතුගීසීන් ලංකාවෙන් තෙරපා හැරීමට රජුට උදව් කරන බව එහි සඳහන් විය. සතුටට පත් රජතුමා, ස්පිල්බර්ජන්ට තෑගි බෝග දී ලන්දේසීන් සමග සම්බන්ධතා පැවැත්වීමට කැමැත්ත පළ කළේ ය. රජු සහ ස්පිල්බර්ජන් අතර දැඩි මිත්‍රත්වයක් ඇති වූ අතර ස්පිල්බර්ජන් ලන්දේසී සංගීතයෙන් දෙදෙනෙකු ද රාජ සභාවේ නැවැත් වූ බව සඳහන් වේ. රජතුමා ලන්දේසී භාෂාව ඉගෙන ගන්නට පටන්ගත් බව ද වාර්තා වේ. මෙය පෘතුගීසීන් පළවා හැරීම සඳහා කන්ද උඩරට රජු ලන්දේසීන්ගේ සහාය පැතු පළමුවන අවස්ථාව වේ.

රූපය 3.2 පළමුවන විමලධර්මසූරිය රජු ස්පිල්බර්ජන් හමුව

ඊට තුන් මසකට පසු දෙවෙනි උත්සාහය සිදු වූ බව වාර්තා වේ. ඊට අනුව එම වර්ෂයේ දී ම සීබල් ද වාර්ට් නම් ලන්දේසී නැවියා රජතුමා හමුවීමට පැමිණියේ ය. පසුව මඩකලපුවේ නැංගුරම්ලා තිබූ පෘතුගීසී නැව් අල්ලා ගැනීමේ කටයුතුවල යෙදුණේ ය. දෙපක්ෂය එකඟ වූ පරිදි, අල්ලාගත් නැව් රජු වෙත භාර නොදුන්නේ ය. ඒ පිළිබඳ කරන ලද සාකච්ඡාවක දී රජුට අගෞරව වන ආකාරයට ද වාර්ට් හැසිරුණු බැවින් රාජ පුරුෂයන් අතින් ඔහු හා පනස්දෙනෙක් ජීවිතක්ෂයට පත් වූහ. එහෙයින් විමලධර්මසූරිය රජු හා ලන්දේසීන් අතර සබඳතා බිඳ වැටුණි. සෙනරත් රජුගේ කාලයේ දී ලන්දේසීන් හා රජු අතර සාකච්ඡා පැවැත්වූව ද අසාර්ථක විය.

එහෙත් දෙවන රාජසිංහ රජ පෘතුගීසීන් තෙරපා දැමීම සඳහා ලන්දේසීන් සමඟ සබඳතා පවත්වා ගැනීමට සමත් වූයේ ය.

මේ අනුව පෘතුගීසීන් මෙරටින් තෙරපා හැරීම සඳහා උඩරට රජ හා ලන්දේසීන් අතර 1637 දී සෘජුව ම සාකච්ඡා ඇති විය. ඒ අතර

- ❖ අද්මිරාල් වෙස්ටර් වෝල්ඩ් සුවිශාල නැව් හමුදාවක් රැගෙන ලංකාවට පැමිණීම
- ❖ දෙවන රාජසිංහ රජු 15000ක සේනාවක් සමඟ මඩකලපුව ආසන්නයේ කඳවුරු බැඳීම
- ❖ ලන්දේසීන්, මඩකලපු පෘතුගීසී බලකොටුවට පහරදීම
- ❖ එය යටත් වූ පසු දෙවන රාජසිංහ රජුට පවරාදීම
- ❖ ක්‍රි. ව. 1638 උඩරට ලන්දේසී ගිවිසුම අත්සන් කිරීම සිදු විය. මඩකලපුව අල්ලා ගැනීමෙන් දින පහකට පසු මෙම ගිවිසුම අත්සන් කෙරිණි.

කෙසේ නමුත් මෙම ගිවිසුමට අනුව නිසියාකාරව සබඳතා පැවතුණේ නැත. ලන්දේසීන් විසින් අල්ලා ගත් බලකොටු තමාට භාර දෙන ලෙස රජ ඉල්ලී ය. එයට ලන්දේසීන්ගෙන් පිළිතුරක් නොලැබීමෙන් පැහැදිලි වන්නේ මුහුදුබඩ ප්‍රදේශවල බලය තමන් සතුකර ගැනීමට ලන්දේසීන් උත්සාහ දැරූ බවයි. කෙසේ වුවත් 1638 වන විට පෘතුගීසීන් මෙරටින් පලවා හැරීමට ලන්දේසීන්ගේ උදව් ලබා ගැනීමට රජ වූයේ ය.

1638 උඩරට ලන්දේසී ගිවිසුමේ මූලික කරුණු

1. පෘතුගීසීන් මෙරටින් පලවා හැරීමට උඩරට රජුට සහාය දීමට ලන්දේසීන් එකඟ වීම.
2. ලන්දේසීන්ට වැයවන මුදල් වෙළෙඳ ද්‍රව්‍ය (කුරුඳු, ගම්මිරිස්, මී ඉටි ආදිය) මගින් ගෙවීමට රජු එකඟ වීම.
3. ඇතුන් හැර උඩරට සෙසු වෙළෙඳ ද්‍රව්‍ය පිළිබඳ ඒකාධිකාරය ලන්දේසීන්ට ලැබීම.
4. පෘතුගීසීන්ගෙන් අල්ලාගන්නා ලද බලකොටුවල රජු කැමති නම් ලන්දේසී හමුදාව නතර කරවීමට එකඟ වීම.

1638 ගිවිසුම ලන්දේසී මන්ත්‍රණ සභාව අනුමත කළ අතර රජුට දුන් පිටපතේ හා ලන්දේසීන් සතු පිටපතේ පරස්පරතාවක් ඇති බව රජුට අවබෝධ විය. තමාට අවාසි සහගත තත්වයක් ඇති බවත් ලන්දේසීන් තමා රැවටූ බවත් රජුට වැටහිණ.

1638 ගිවිසුමේ පිටපත් දෙකෙහි වෙනස්කම්

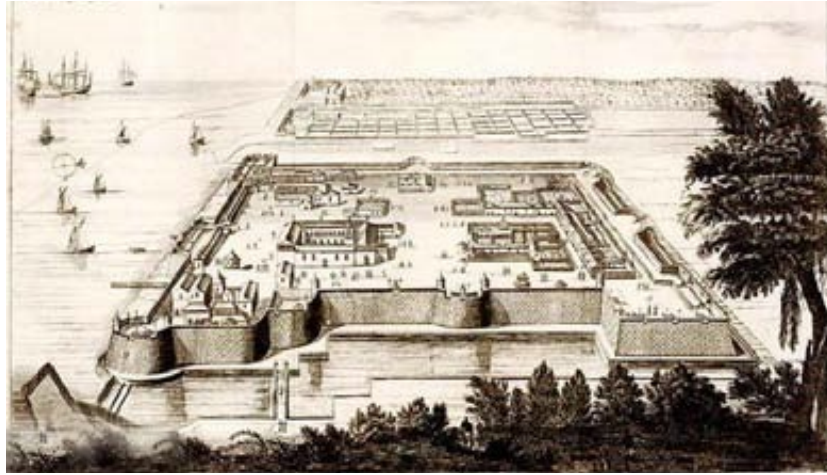
රජුගේ ගිවිසුම් පිටපත	පෘතුගීසීන්ගෙන් අල්ලාගන්නා බලකොටුවල ආරක්ෂාව සඳහා රජු කැමති නම් පමණක් ලන්දේසි සෙබළුන් රැඳවිය හැකි ය.
ලන්දේසීන්ගේ ගිවිසුම් පිටපත	පෘතුගීසීන්ගෙන් අල්ලාගන්නා ලද බලකොටුවල ආරක්ෂාව සඳහා ලන්දේසි සෙබළුන් රැඳවිය හැකිය.

ලන්දේසීන් උපායශීලී ලෙස ගිවිසුමේ රජු කැමති නම් පමණක් යන වගන්තිය ඉවත් කොට තිබුණි. මෙයට මුල දී අකමැති වූ රජු ලන්දේසීන්ගේ ආධාර නොමැතිව පෘතුගීසීන් මෙරටින් පන්නා දැමීමට නොහැකි බව වටහාගත් නිසා එකඟ වූයේ ය.

ලන්දේසීන් විසින් අල්ලාගත් බලකොටු

අල්ලාගත් වර්ෂය	බලකොටුව
1639	ත්‍රිකුණාමලය
1640	මීගමුව
1640	ගාල්ල
1652	කළුතර අගුරුවාතොට
1656	කොළඹ කොටුව
1658	මන්නාරම හා යාපනය

1642 දී පෘතුගාලය හා ඕලන්දය අතර යුරෝපයේ දී දස අවුරුදු සාම ගිවිසුම ඇති විය. ඒ අනුව ලංකාවේ දී පෘතුගීසි ලන්දේසි ගැටුම නතර විය. එහෙත් දෙපක්ෂය අතර මුහුදුබඩ ප්‍රදේශ බෙදාගැනීමට සාකච්ඡා මෙන් ම අරගල ද ඇති විය. ක්‍රි. ව. 1652 දී සාම කාලය අවසන් වූ අතර කළුතර අගුරුවාතොට බලකොටුව ලන්දේසීන් විසින් අල්ලා ගන්නා ලදී.

රූපය 3.3 බලකොටුවක දර්ශනයක්

උඩරට රාජ්‍යය හා ලන්දේසීන් අතර සබඳතා ඇතිවීම වැළැක්වීම සඳහා 1630 න් පසු රජු සමග මිතුරුමක් ගොඩනගා ගැනීමට පාත්‍රගීසීන් උත්සහ දරා ඇත. ඒ වෙනුවෙන් 1634 දී “අට්ටාපිටිය ගිවිසුම” නමින් ගිවිසුමක් ඇති කරගත්ත ද එය සාර්ථක උත්සාහයක් නොවී ය.

දෙවන රාජසිංහ රජු සහ ලන්දේසීන් අතර ගිවිසුමක් ඇති වන බව දැනගත් පාත්‍රගීසීහු එය වැළැක්වීම සඳහා 1638 දී දියෝගු ද මෙලෝගේ නායකත්වයෙන් උඩරට ආක්‍රමණය කළේ ය. ඔවුන් ගන්නෝරුවේ දී සමූල ඝාතනය කෙරිණි.

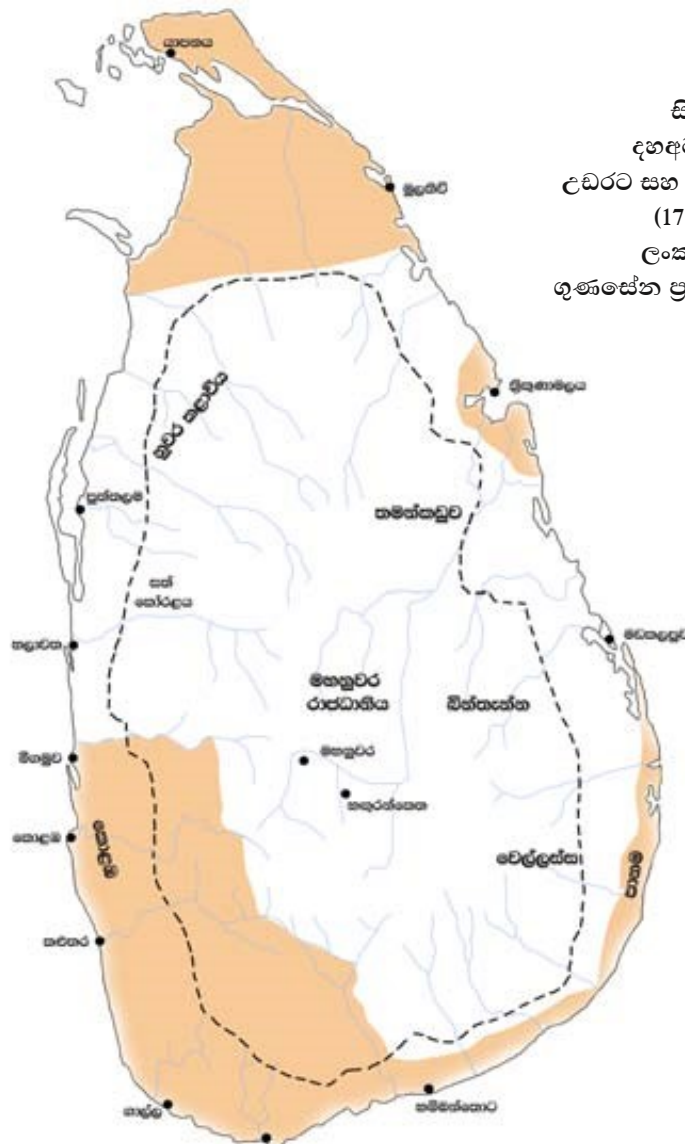

රූපය 3.4 ගාලු කොටුවේ පැරණි සිතුවමක්

රූපය 3.5
ලන්දේසි පෙරදිග
ඉන්දීය වෙළෙඳ
සමාගමේ ලාංඡනය
(VOC)

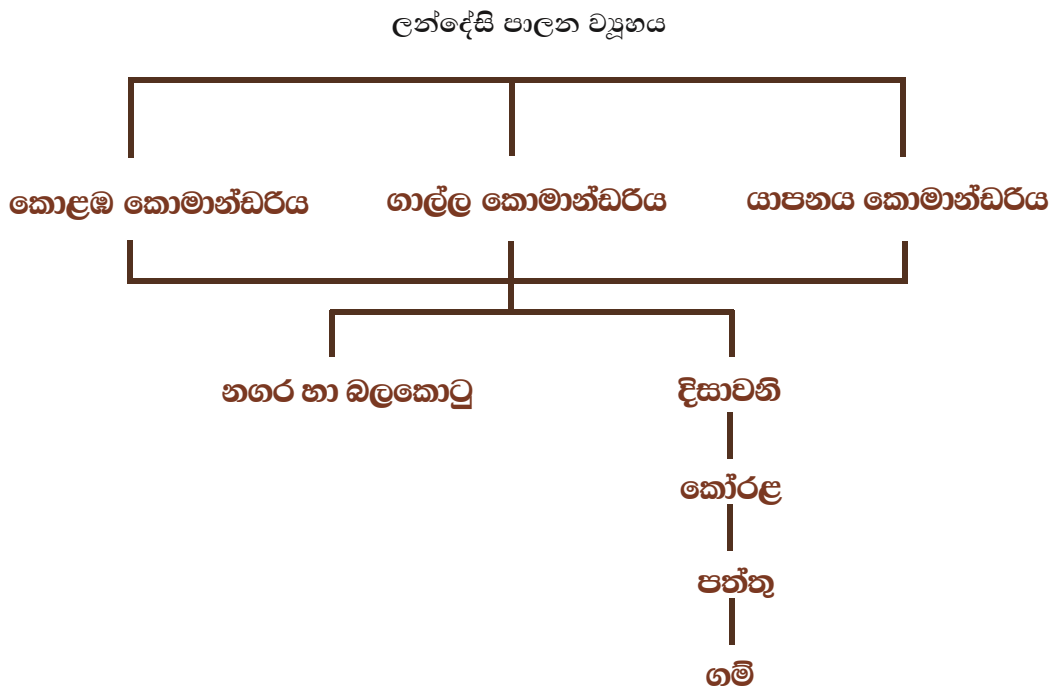
සිතියම 3.1
දහඅටවන සියවස
උඩරට සහ ලන්දේසි දේශ සීමා
(1766 ට පෙර)
ලංකා ඉතිහාසය
ගුණසේන ප්‍රකාශන III කාණ්ඩය

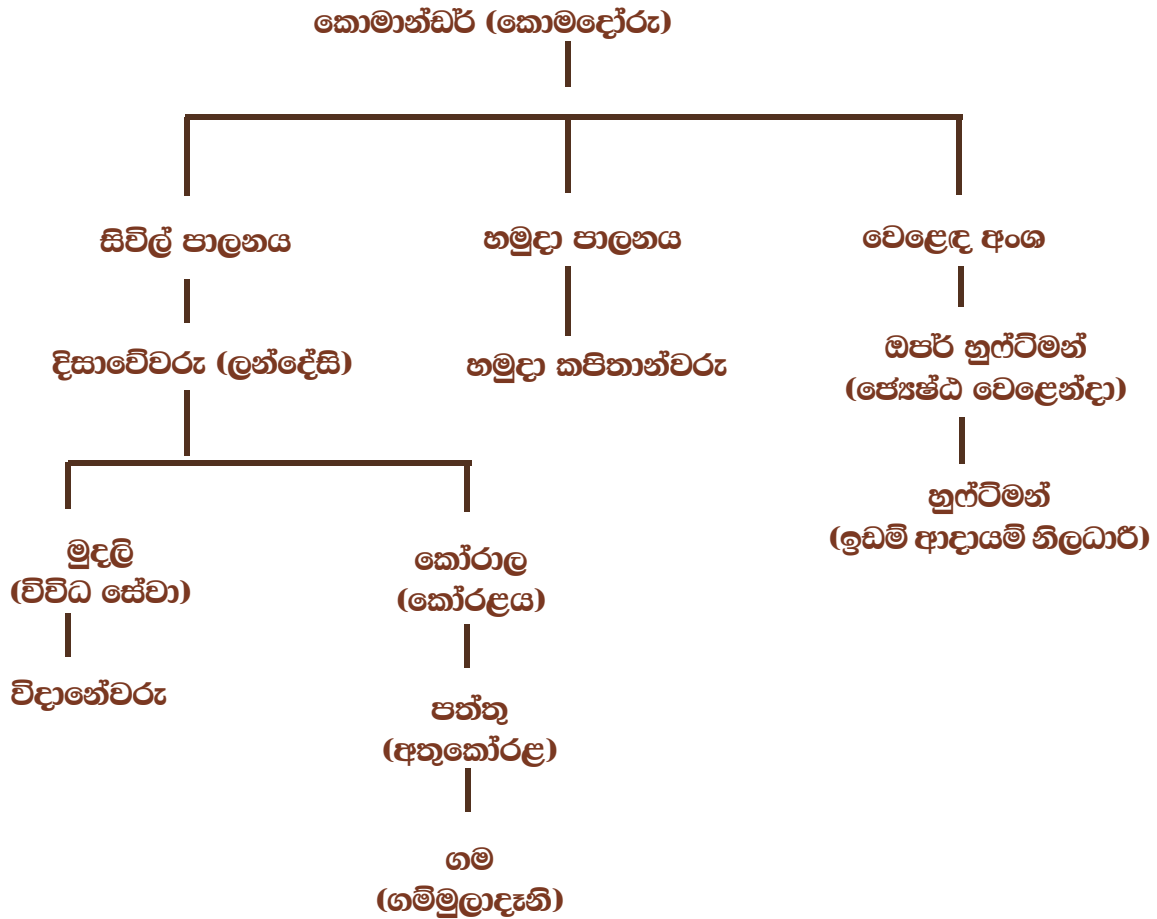
3.4 මුහුදුබඩ ප්‍රදේශවල ලන්දේසි පාලනයේ ප්‍රතිඵල

පරිපාලනය අඩු වියදමකින් සිදුකර වැඩි ලාභ ලබා ගැනීම ලන්දේසීන්ගේ අරමුණ විය. ඒ සඳහා තමන් සතු ප්‍රදේශවල පාලනය ක්‍රමවත් කර ගැනීමට ඔවුන්ට අවශ්‍ය විය. පෘතුගීසීන් අනුගමනය කළ පරිදි ම ලන්දේසීහු දේශීය පරිපාලන ක්‍රමය ප්‍රයෝජනයට ගත් අතර උඩරට සමග සාමයෙන් කටයුතු කිරීමට ද උත්සාහ දැරූහ.

3.5 පරිපාලන වෙනස්කම්

ලන්දේසීන් සතු ප්‍රදේශවල පරිපාලන පාලන ඒකක තුනකි. එනම් ගාල්ල, කොළඹ හා යාපනය යි. ඒවායේ පරිපාලන ව්‍යුහය මෙසේ ය.

පරිපාලනයේ ඉහළ නිලතලවලට ලන්දේසි ජාතිකයන් පත් කිරීම හා බතාවියේ සිටින ප්‍රධාන ආණ්ඩුකාරවරයා සහ උපදේශක සභාවේ උපදෙස් මත පාලනය ගෙන යාම මෙහි මූලික ලක්ෂණයකි.

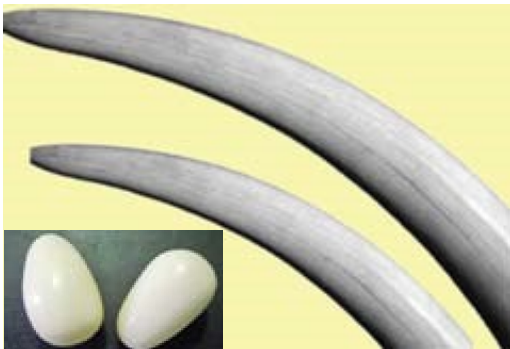
රූපය 3.6 විලෙම් ෆ්ලේක් ආණ්ඩුකාරවරයා

3.5.1 ආර්ථික බලපෑම

ශ්‍රී විරපරාක්‍රම නරේන්ද්‍රසිංහ රාජ්‍ය සමයේ දී ලන්දේසීන් හා රජු අතර විදේශීය වෙළඳාම සම්බන්ධයෙන් ගැටුම් ඇති විය. පුත්තලම, කල්පිටිය වැනි වරායන් විදේශ වෙළඳාම සඳහා නිදහස් කර දෙන ලෙස රජු ලන්දේසීන්ට දැනුම් දුන්න ද ලන්දේසීහු එයට එකඟ නොවූහ. එම හේතුව නිසා රජු විසින් කඩවත් වසාදමා ලන්දේසීන්ගේ වෙළෙඳාමට බාධා ඇති කරන ලදී.

ලන්දේසීන්ගේ ආර්ථික කටයුතුවලින් සමහරක් පහත දැක්වේ.

- ❖ ඉන්දියාවේ වෙළෙඳපොළ සඳහා අලි, ඇතුන්, පුවක්, සක් බෙල්ලන්, මුතු වැනි වෙළඳ භාණ්ඩ වැඩි වශයෙන් සැපයීම
- ❖ යුරෝපීය වෙළෙඳපොළ සඳහා ලංකාවේ කුරුඳු සැපයීමට කටයුතු කිරීම. ඒ සඳහා කුල ක්‍රමය මත පදනම්ව ශ්‍රමය ලබා ගැනීම.
- ❖ ඉඩම්වලින් බදු අය කර ගැනීම
- ❖ ගම්මිරිස්, උක්, පොල්, කෝපි හා කපු ආදී හෝඟ මෙරට වගා කිරීමට උත්සාහ දැරීම
- ❖ ලංකාවේ සහල් නිෂ්පාදනය වැඩි කිරීම සඳහා මුතුරාජවෙල අස්වැද්දීම, යෝධ කණ්ඩිය, කන්නලේ ආදී වැව් ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම.
- ❖ ලංකාවේ ප්‍රවාහනය දියුණු කිරීම සඳහා මාතර සිට මන්නාරම දක්වා මාර්ගයක් තැනීම සහ පුත්තලම ඇළ සහ බොල්ගොඩ ඇළ කැපීම, හැමිල්ටන් ඇළ ඉදි කොට භාණ්ඩ ප්‍රවාහනය කිරීම.

රූපය 3.7 ලන්දේසි වෙළඳුන් ලංකාවෙන් ගෙන ගිය භාණ්ඩ

රූපය 3.8 අලි හිලෑ කිරීම

❖ මොරටුවේ වඩු කර්මාන්තය, කැලණියේ උළු කර්මාන්තය හා යාපනයේ රෙදි සායම් කිරීමේ කර්මාන්තය, පුත්තලම, හලාවත, මන්නාරම රෙදි විවීමේ කර්මාන්තය ඇති කිරීම.

3.5.2 සමාජීය බලපෑම්

- ❖ ලංකාවේ පැවති කුල ක්‍රමය, රාජකාරි ක්‍රමය, ලන්දේසීන්ගේ ආර්ථික අරමුණු ඉටුකර ගැනීම සඳහා භාවිත කිරීම.
- ❖ පාසල් ආරම්භ කිරීම, මෙම පාසල් තුළ මව්බස, කියවීම හා ලිවීම, රෙපරමාදු ආගම වැනි විෂයන් ඉගැන්වීම මගින් ලන්දේසි සංස්කෘතියට අනුව හැඩගැසුණු පිරිසක් ලංකාව තුළ බිහිවීම.
- ❖ 1739 දී මුද්‍රණ ශිල්පය හඳුන්වාදීම නිසා බයිබලය සිංහලයට පරිවර්තනය කිරීම, සිංහල හා දෙමළ භාෂාවන්වලින් ක්‍රිස්තියානි ධර්මය පිළිබඳ පොත් මුද්‍රණය කිරීම තුළින් ලාංකීය සමාජයට ආගමික බලපෑම් ඇති කිරීමට කටයුතු කිරීම.
- ❖ රෝම ලන්දේසි නීති ක්‍රමය හඳුන්වාදීම නව උසාවි පද්ධතියක් ආරම්භ කිරීම.

රාඳ්වෑන් ජස්ටිට්	- මහාධිකරණය
ලෑන්ඩ් රාඳ්	- ඉඩම් උසාවිය
සිවිල් රාඳ්	- සිවිල් උසාවිය
- ❖ යාපනයේ පැවති තේසවලාමෙම නීති ක්‍රමය යාවත්කාලීන කිරීම.
- ❖ රවුම් කුලුණු සහිත විශාල ඉස්තෝප්පු, උස් වහල, ලී කැටයම් ආදියෙන් සමන්විත ලන්දේසි ගෘහ නිර්මාණ ලක්ෂණ ලාංකීය සමාජයට එකතු වීම.

රූපය 3.9 සිංහල සමාජයට එකතු වූ
ලන්දේසි ඇඳුම්

❖ ලාංකීය ජන සමාජයට ලංසි (බර්ගර්) නමින් හඳුන්වන ජන කණ්ඩායමක් එකතුවීම හා කුල ක්‍රමය නොසලකා රෙපරමාදු ආගම වැලඳගත් අයට විශේෂ වරප්‍රසාද හිමිවීම.

❖ ලන්දේසි පෙළපත්නාම හා පුද්ගලනාම ලාංකීය ජන සමාජයට එකතුවීම, සිංහල භාෂාවට ඉස්තෝප්පුව, ඉස්කුරුප්පුව, සොල්දරය, කොකිස් ආදී වචන එකතු වීම.

3.5.3 ආගමික බලපෑම

17 වන සියවස මැද භාගයේ දී පමණ ඕලන්දයේ පිළිගත් ආගම වශයෙන් රෙපරමාදු ක්‍රිස්තියානි ආගම පත්විය. එහෙයින් ලන්දේසිහු පෙරදිග රටවල දී ද ඔවුන්ගේ ආගම ප්‍රචාරය කිරීම ආරම්භ කළහ. ලන්දේසිහු ලංකාවේ කතෝලික සහ දේශීය අනිකුත් ආගමිකයන් රෙපරමාදු ආගමට හරවා ගත්හ. රෙපරමාදු ආගම ලංකාවේ ප්‍රචාරය සඳහා, පිලිප් බල්දියෙස් වැනි ෆෙඩ්‍රික් නිවරු (ආගමික දේශකයෝ) ලංකාවට පැමිණියහ

ලන්දේසින්ගේ ආගමික කටයුතුවලින් සමහරක් මෙසේය.

- ❖ කොළඹ, යාපනය, මන්නාරම, ගාල්ල ආදී මධ්‍යස්ථානවල ආගමික මණ්ඩල පිහිටුවීම
- ❖ දෙමළ හා සිංහල භාෂාවලින් ආගම ප්‍රචාරය ඇරඹීම
- ❖ ක්‍රිස්තියානි දේශකයන් හා දේවගැතිවරුන් පුහුණු කිරීම සඳහා සෙමනේරි ඇති කිරීම
- ❖ රෙපරමාදු ආගමිකයන්ට මුදලි, මුහන්දිරම් වැනි නිලතල හා වරප්‍රසාද ලබාදීම
- ❖ කතෝලිකයන් මර්දනය සඳහා විවිධ අණපනත් ඇති කිරීම වැනි ක්‍රියාමාර්ග ගැනීම

දෙවන විමලධර්මසූරිය රජු විසින් ලන්දේසින්ගේ නාවික සහයෙන් පහළ බූරුමයෙන් හික්කුන් වහන්සේලා වැඩමවා ලක්දිව උපසම්පදාව නැවත පිහිටුවන ලදී.

කීර්ති ශ්‍රී රාජසිංහ රාජ්‍ය සමයේ ද නැවත උපසම්පදාව ලක්දිව පිහිටුවීම සඳහා සියම් දේශයෙන් (තායිලන්තය) භික්ෂූන් වහන්සේලා වැඩම කිරීම සඳහා ලන්දේසීන්ගේ නාවික සහය ලබාගෙන ඇත. එහෙත් 1766 දී ලන්දේසීන් හා කීර්ති ශ්‍රී රාජසිංහ රජු අතර බරපතල ගැටුම් නිර්මාණය විය. එහි ප්‍රතිඵලය වූයේ විලෙම් ෆල්ක් ආණ්ඩුකාරවරයා සමග වගන්ති 25කින් යුක්ත අවාසිදායක ගිවිසුමකට එකඟ වීමට රජුට සිදුවීම යි.

ක්‍රියාකාරකම්

1. ලන්දේසීන් ශ්‍රී ලංකාවට පැමිණි අවධියේ ලංකාවේ පැවැති දේශපාලන තත්වය විස්තර කරන්න.
2. 1638 ගිවිසුමේ මූලික කරුණු 03 සඳහන් කරන්න.
3. ලන්දේසීන් මුහුදුබඩ ප්‍රදේශවල ආර්ථිකය දියුණු කිරීමට ගත් ක්‍රියාමාර්ග ලැයිස්තුගත කරන්න.
4. ලන්දේසීන්ගේ පැමිණීම නිසා ඇති වූ සාමාජික බලපෑම යන මෑයෙන් බිත්ති පුවත්පතකට ලිපියක් සපයන්න.

